

Tusenfoting i Snapphanebygd (kåseri)

Min plan var att sönerna och jag skulle ge oss ut på en äventyrlig skogsvandring där övernattnings ingick. Noggrann förberedelse var förstås ett måste. Mitt första besök var på vårt förträffliga bibliotek för hemlån av "Boken om Skåneleden" med kartor, sevärdheter och allehanda goda råd. Nästa vattenhål blev järnvägsstationen där en uppsättning busstidtabeller plockades ihop.

Nästa steg var att få med sönerna i planeringen. De satt förväntansfulla, djupt nedsjunkna i TV-soffan, sextonåringen, trettonåringen och tioåringen, kanske i tron att en ny och häftigare dator var på ingång.

Efter mitt lilla informationspass följde en djup tystnad och tre par ögon såg storögt på mig. Till slut hade äldsten återhämtat sig någorlunda:

"Det går inte, då är det dator-gaming hos Lasse!"

Och som om inte det var nog lade mellansonen till:

"Tomas fyller tretton och ska ha fest!"

Tioåringen förblev tyst, fast tankarna såg ut att vara någon helt annanstans.

"Pojkar, jag lovar, det kommer att bli jättespännande att sova i vindskydd och tänk om vi träffar på några smygande snapphanar i buskarna!"

Efter denna första korta information återvände jag till skrivbordet för några sista finjusteringar. Medbestämmande är en svår konst, det måste medges. Fast å andra sidan har familjen nu begåvats med en tidtabellsanalytiker av rang: Tiderna för första morgonbussen från Hässleholm, över Knislinge, med byte till Glimåkra? Och sista från Vittsjö, mot Bjärnum och åter Hässleholm? På lördagar och vardagar. Tro mig, jag har svaren.

Min plan var egentligen enkel. Tre dagars vandring i norra Skånes djupaste göingeskogar, just där danskvänliga snapphanar förde gerillakrig på 1600-talet. Start i Glimåkra, över Osby och sedan slutmålet Vittsjö. Allt som allt fem mil. Övernattningar under fältmässiga former med sovsäck och liggunderlag i halvöppna vindskydd. Spritkök, pulversoppa och bäckvatten var grunden för vår överlevnad. Tänk vilken lisa för en sliten pappasjäl att under några dagar slippa höra allt tjat om pizzor i tid och otid. Här skulle tränas uthållighet och sammanhållning och minnen skapas för livet.

Exakt 07.00 skrällde väckarklockan och efter allas morgontoalett fylldes magarna med havregrynsgröt, kokt ägg, banan och juice. Därefter var det ryggsäckarnas tur att fyllas med smörgåspaket, kanelbullar, frukt, saft och kaffe. Under allt detta och fördelat i de fyra ryggsäckarna fanns redan plasttallrikar, muggar, toarulle, fällkniv, spritkök, T-sprit, böcker, nyponsoppa, badbyxor, ombyteskläder och nederst i botten regnkläder. Vid tillfällena som dessa visar sig ens grundläggande behov i sin prydno. Till slut var det i alla fall dags att knyta igen och baxa ut dem i bilen.

Morgonsolen strålade vackert och efter en dryg halvtimmes bilresa under sömnig tystnad gled vi in i Hässleholm och lämnade vår röda Mazda på stationens långtidsparkering. Vi var där i ovanligt god tid, väntade säkert minst fem minuter innan den gula regionbussen bromsade in bredvid oss. Chauffören, en gråsprängd, tunnhårig länstrafikveteran i blanksvart väst, läste rutinerat av situationen och pekade med

tummen på de breda dubbeldörrarna baktill där vi lättare kunde tränga oss in. Jag hade precis hunnit sjunka ner när en äldre, rynkig gumma med rundhatt vände sig om:

”Ni har väl inte glömt regnkläder? Det är länge sedan vi hade en så regnig sommar, jag tror det var nån gång på femtitalet.”

Jag sneglade oroligt bortemot sönerna, men de hade fortfarande fullt sjå med att bestämma sig var de skulle sitta i bussen.

Tio minuter senare svepte två jättelika vindrutetorkare igång. Gumman vände sig om på nytt, nu med ett litet leende, "vad var det jag sade", medan jag envist fortsatte stirra ut i den vildvuxna göingska skogsbygden. Tack och lov blev det bara en lätt skur.

Vårt bussmål var Glimåkra. Kanske är Fjärlöv, Gumlösa, Vanås och Knislinge också värda sina besök, men att ta alla så här efter varandra blev en väl slingrig tur. Till slut bromsade i alla fall länstrafikaren in vid en liten oansenlig skylt, ”Trollabadet”:

”Här är det, ni överlever nog rätt länge i vildmarken med den packningen, he, he ...”

Den rynkiga vädergumman hade stigit av i Gumlösa eller om det nu var Knislinge. Jag blev aldrig riktigt klok på om hon log av medlidande eller av ren skadeglädje. Och på detta länstrafikarens satiriska avskedsord. Kanske bägge var hämndlystna snapphanar i rakt nedstigande led och som noterat min lätt småländska accent.

När vi väl trängt oss av bussen bländades vi av en varm och härlig sol. Sönerna började tjoa och skrika när de upptäckte den brandgula pricken på en skrovlig tall en bit bort. Skåneledens signum! Nu var det skarpt läge.

Efter någon halvtimmes vandring muttrade sextonåringen från sin ledarposition:

”Solen lyser från fel håll.”

Jag lät det tyst passera. Tonåringar måste bara vara putslustiga ibland. Men det gick inte många minuter förrän han upprepade sin väderobservation, nu i mera påstridig ton.

”Vet ni, pojkar, jag tycker att vi har gjort oss förtjänta av en riktigt god fika.”

Ibland blir jag riktigt imponerad av mig själv och mina pedagogiska knep när de som bäst behövs för att förebygga kriser av de mest skiftande slag.

Efter att alla med pust och stänk krånglat av sig sina ryggsäckar dukades godsakerna upp bland kittlande strån och mjuka tuvor. En jättehumla brummade runt varv på varv innan den till slut bestämde sig för att landa i ett vildhallonsnår. Till tioåringens lättnad. Barrdoften från gran och tall låg tät och allt var precis som en svensk sommar ska vara och vi hann nästan fika färdigt innan det lokala myrsamhället lyckades pejla in sönernas söta jordgubbssaft.

Äldstesonen hade faktiskt rätt. Solen stod helt fel på himlen och vi tvingades till reträtt. Och snart upptäckte vi den brutalt inkastade träskylten bland några vackra ormbunksplymer, alltså där vi skulle svängt av. Vi svor dyrt och heligt över denna okända vägvisarsabotör.

"Pappa, skynda dig", skrek tioåringen bortifrån sitt kisseställe inne bland snåren, "här står en jättetusenfoting i skogen. Det är sant, du måste komma!"

Och mycket riktigt låg där en gammal fallen torrgran några meter upp i luften som stöttades av en massa "grenben" ned mot marken. Fantasin var det inget större fel på efter alla dessa dinosarieböcker.

Hemma i köket hade vi varit helt överens om att axelremmarna kändes mjuka och sköna. Nu var sönerna inte lika övertygade längre. Dessutom menade de på att jag måste sett vädret i fel TV-kanal, den utlovade solen skymdes nämligen av allt mörkare moln.

”Pojkar, ni måste tänka positivt, det har ni väl lärt er på fotbollsträningen! Njuta av björkslöjornas vajande i vinden och lyssna på koltrastens sköna sång.”

Se där ännu ett exempel framlockat ur min pedagogiska arsenal.

Något skvätte till på min tunnhåriga hjässa, tusan också, en fågelbajs? Sedan på nytt, fast nu två skvättar. Som strax övergick i lätt stril. Tre par mörka ögon såg rakt in i mina. Med faderligt lugn förde jag dem bort till närmaste tätvuxna gran för att gräva fram regnkläderna som vi lagt i botten på ryggsäckarna.

”Är det inte lika bra vi tar fram badbyxorna också?” kommenterade äldstesonen.

Dagens etappmål var vindskyddet i Osby. Vi hade trampat på uppför branta backar, balanserat på spångar och slippriga stenar, snubblat över lömska rötter, allt tack och lov utan större skavanker. Några ytliga skrubbsår doldes effektivt med Kalle Anka-plåster.

Rätt som det var stod vi på en gammal utgrävd tjärbränningsplats, enligt en halvmurken informationsskylt. Här kom bibliotekets Skåneledsbok väl till pass. Mitt i föredraget stegade en man i blåställ och lantmannakeps fram och beskrev helt oombedd läget för sin höggravida ko, sina nyklippta får och rundade av med att vetet innehöll alldeles för mycket vatten av allt regnande.

”Två kilometer!” En ljus trettonårsröst vrålade likt värsta snapphane ute på spaning.

När vi andra nyfiket nådde fram stod han där i tuff ställning med armbågen stödd på en rostig skylt likt ett nedlagt jaktbyte: ”Osby 2 km”. Jag knäppte flera bilder på honom.

Det var som om syrgastuber kopplats in i vandrarlaget. Stegen kändes plötsligt lättare, det småsprangs till och med på regnhala stigar. Tioåringen glattade ned i en sörjig bäck, men tog fatt i en buskgren, drog sig upp och klafsade vidare utan knot. Alla hade nämligen fått vittring på dagens etappmål, Osby.

Enligt kartan hade vi avverkat nästan två mil sedan vi steg av bussen. Regnet fortsatte strila, saft och kaffe och smörgåsar var slut. Men den här gången stod jag för fina upptäckten, långt därframme mellan träden.

”Söner, jag vill berätta något trevligt för er; vi är framme vid Osbysjön och vårt vindskydd där vi ska sova i natt. Skönt va, ni har varit jätteduktiga idag!”

Fast inga hejarop hördes, inget jubel, ingenting. Sedan bröt alla fördämningar:

”Jag vill hem, jag är jättetrött och vill inte ligga i nåt jäkla vindskydd i det här regnet!” Det var mellansonen, Osbyskyltens upptäckare, som öppet revolterade.

”Håller helt med, ryggen pallar inte att ligga på brädor efter allt bärande!” Det var den styrketränande sextonåringen som instämde. Han som i morse i alla fall haft rätt om solens läge. Yngstingen stod tyst och blek, med tårade ögon och skälvande mun.

Då var det som om en främmande hand letat sig rakt in i innerfickan, plockat fram en av mina tidtabeller och med en lika främmande röst noggrannt läst innantill:

”Sista bussen går klockan 19.00 från Osby, alltså om exakt tio minuter.”

Vi passerade 50-skyltarna springande, snubblande och med studsande ryggsäckar, genvägade över jordiga rabatter, tvärsade över gator, rådfrågade någon i farten och nådde slutligen fram till torget där en vackert gul buss fortfarande stod kvar på sin hållplats.

Tack och lov satt inte den tunnhåriga, gråsprängde länstrafikaren vid ratten utan istället en medlidsamt leende kvinnlig chaufför. De stora vindrutetorkarna svepte sövande när vi lämnade Osby och vindskyddet bakom oss.

Vår vackert röda Mazda stod troget väntande vid långtidsparkeringen i Hässleholm och sönerna hade somnat på nytt innan jag ens hunnit lägga i fyrans växel.

Favoriterna Margherita, Hawaii, Calzone och Quattro Stagioni tuggades så att det stod härliga till och doftdimman av smält ost, salami, ananas och skinka låg tät över soffbordet. På hemvägen hade jag obemärkt stannat till och smugit mig in efter hämtpizzor och sönernas ögon hade nu på nytt fått liv, kinderna färgats rosa och min fadersauktoritet kommit på plats. Precis där den skulle vara.

***

Åke Heed